

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження **Гринкевич Людмили Георгіївни** на тему **«Обґрунтування методів профілактики карієсу зубів у період формування тимчасового прикусу з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму дитини»**, наданого на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 221 Стоматологія

Керівник структурного підрозділу: д.мед.н., професор Іващук О.І.

Рецензенти: д.мед.н., доцент Батіг В.М.

к.мед.н, доцент Бамбуляк А.В.

При попередній експертизі дисертації здобувачки кафедри стоматології дитячого віку Буковинського державного медичного університету Гринкевич Людмили Георгіївни на тему: «Обґрунтування методів профілактики карієсу зубів у період формування тимчасового прикусу з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму дитини», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 – Стоматологія, спеціалізацією 14.01.22 – Стоматологія, рецензенти: доктор медичних наук, доцент Батіг Віктор Макіянович та кандидат медичних наук, доцент Бамбуляк Андрій Васильович, на підставі вивчення матеріалів наукових публікацій та рукопису дисертації, а також результатів проведеного 16.06.2021 р. фахового семінару, дійшли наступного висновку:

1. Актуальність теми дисертації.

Стоматологічна захворюваність дітей, не зважаючи на проведення профілактичних заходів, залишається дуже високою. Ранній дитячий карієс, який є пандемічною хворобою у всьому світі, є значною проблемою дитячої стоматології. За даними ВООЗ, частота його виявлення коливається в межах 25-72 %. Дослідження українських вчених свідчать про високі показники

ураженості карієсом дітей дошкільного віку в різних регіонах нашої держави, які подекуди сягають 80-90 %.

Перші роки життя дитини є надзвичайно важливими у формуванні карієсрезистентних твердих тканин зубів. Дозрівання емалі тимчасових зубів, яке відбувається одночасно із процесами закладки та первинної мінералізації постійних зубів, проходить в умовах впливу багатьох чинників зовнішнього та внутрішнього середовища. Макро- і мікроелементне забезпечення організму дитини відіграє провідну роль у формуванні повноцінної структури емалі, здатної протидіяти карієсогенним чинникам. Водночас у дитини відбувається вікова перебудова адаптаційно-захисних реакцій, що не може не впливати на процеси формування твердих тканин зубів.

У зв'язку з цим, вивчення регіональних особливостей розвитку карієсу зубів у дітей у період встановлення тимчасового прикусу із послідуною розробкою та впровадженням поетапних превентивних заходів є актуальним та перспективним напрямком наукового пошуку.

2. Наукова новизна результатів дослідження.

Уперше проведено вивчення захворюваності на карієс зубів у період встановлення тимчасового прикусу в дітей, які проживають на Буковині. Встановлено високу поширеність та інтенсивність раннього дитячого карієсу у них, що свідчить про вагомість цієї проблеми в регіоні.

Уперше проведено визначення вмісту таких мікроелементів як Fe, Cu, Zn, Mg, Cd в організмі дітей та проаналізовано динаміку їх змін за умов розвитку каріозного ураження. Загалом у дітей встановлено пониження вмісту есенціальних Cu та Zn, на тлі підвищення концентрації ксенобіотичного Cd, що посилюються у випадку карієсу.

Доповнено наукові дані щодо чинників ризику розвитку карієсу зубів у дітей віком до 3 років, а саме оцінено стан мікроелементного забезпечення організму дитини та доведено його вплив на перебіг реакцій де- та ремінералізації емалі зуба.

Установлено патогенетичні механізми формування раннього дитячого карієсу в дітей обстеженого регіону, зокрема, провідний вплив мікробного чинника, високий рівень колонізації ротової порожнини *Str. mutans*, що посилюється дією низки харчових чинників (неналежний режим вигодовування протягом першого року життя дитини, шкідливі харчові звички та уподобання) на тлі порушення фізико-хімічних властивостей ротової рідини дітей (пониження рівня рН за умов низької буферної ємності). Потенціює патологічний процес порушення резистентності емалі, котре зумовлене макро- та мікроелементним дисбалансом в організмі дитини та є підґрунтям для реалізації дії загальноновизнаних карієсогенних чинників.

На підставі комплексних клініко-лабораторних обстежень стоматологічно здорових та хворих на карієс дітей, обґрунтовано та розроблено спосіб профілактики раннього дитячого карієсу в дітей Буковини. Уперше запропоновано в профілактичному комплексі застосування водночас пробіотика для нормалізації мікрофлори ротової порожнини та комплексного вітамінно-мінерального препарату з метою корекції мікроелементного статусу організму дитини.

3. Теоретичне значення одержаних результатів дослідження.

Проведене дослідження засвідчило, що поширеність раннього дитячого карієсу в дітей віком до 3 років, які проживають в м. Чернівці, є високою (36,10 %), інтенсивність за даними індексу кпв складає $2,03 \pm 0,10$. Рівень інтенсивності карієсу за індексом PIK_{pt} дорівнює $0,64 \pm 0,05$ та відповідає середньому рівню.

На підставі клінічних і лабораторних досліджень оцінено чинники ризику розвитку раннього дитячого карієсу в дітей м. Чернівці. Встановлено неналежний режим вигодовування протягом першого року життя дитини (85,7 %), шкідливі харчові звички та уподобання дітей (86,4 %), споживання води з неконтрольованих за рівнем фтору джерел (100 %), неналежний догляд за ротовою порожниною (94,7 %), відсутність вчасної кваліфікованої консультації щодо індивідуальної гігієни ротової порожнини (78,5 %) та

недостатня обізнаність батьків щодо причин розвитку карієсу зубів у дітей та методів їх усунення (65,8 %). Виявлено в ротовій рідині дітей підвищення рівня колонізації *Str. mutans*, зниження локальної неспецифічної імунної відповіді та активацію гуморальної ланки місцевого захисту, активацію процесів демінералізації емалі та втрати нею основних структурних елементів. Визначено, що мікроелементне забезпечення організму дітей, які проживають у м. Чернівці, характеризується дефіцитом таких есенціальних мікронутрієнтів як Cu та Zn на тлі надмірного надходження Cd.

Розроблено новий спосіб профілактики карієсу зубів у дітей раннього віку з урахуванням макро- та мікроелементного забезпечення організму дитини, карієспрофілактична ефективність якого склала 50,29 % та підтверджується низкою лабораторних показників, зокрема, зростанням рівня активності лізоциму, збільшенням умісту sIgA, нормалізацією показників мінерального обміну.

4. Практичне значення результатів дослідження.

Встановлення рівня захворюваності на ранній дитячий карієс у дітей м. Чернівці дає уявлення про стан проблеми в регіоні та є підґрунтя для розробки профілактичних та лікувальних заходів для даного контингенту населення.

Детальний аналіз чинників ризику розвитку каріозного процесу в дітей раннього віку окреслює інформативні методи діагностики та найефективніші напрямки патогенетичної корекції.

Для оцінки карієсогенної ситуації в ротовій порожнині дітей запропоновано визначення, окрім загальноприйнятих критеріїв, рівень забезпеченості організму мікроелементами, які маю значний вплив на перебіг процесів де- та ремінералізації емалі.

Розроблено та впроваджено в практичну роботу закладів охорони здоров'я стоматологічного напрямку спосіб профілактики карієсу зубів у дітей раннього віку, який корегує рівень забезпеченості організму дитини макро- та мікроелементами та нормалізує баланс між мікроорганізмами

ротової порожнини та показав високу клінічну ефективність (патент України на корисну модель № 145873 UA).

5. Проведення біомедичної експертизи дисертаційного дослідження.

На етапі планування дисертаційного дослідження комісією з питань біомедичної етики ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет» МОЗ України проведено біоетичну експертизу щодо дотримання морально-правових правил проведення медичних наукових досліджень за участі людини (протокол № 2 від 19.10.2017), на етапі завершення дисертаційного дослідження (протокол № 8 від 15.04.2021).

Дослідження виконані з дотриманням основних положень GCP (1996 р.), Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину (від 04.04.1997 р.), Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участю людини (1964-2013 рр.), наказів МОЗ України № 690 від 23.09.2009 р.

6. Обґрунтованість та вірогідність основних наукових положень, висновків.

Сформульовані в дисертації положення та висновки обґрунтовані достатньою мірою, базуються на ретельно опрацьованому статистично фактичному матеріалі, наведеному в роботі. Достовірність та обґрунтованість наукових положень і висновків, сформульованих у дисертації, зумовлена правильно обраними методичними підходами, достатньою кількістю обстежених дітей (394 особи), використанням сучасних, інформативних методів дослідження, що відповідають поставленій меті та завданням роботи.

Наявний у дисертації ілюстративний матеріал повністю відображає об'єм проведених досліджень та містить необхідну наукову інформацію. Аналіз та узагальнення результатів дослідження зроблено ґрунтовно, із залученням достатньої кількості наукових джерел для порівняння та підтвердження власних даних. Наукові положення та висновки базуються на результатах власних досліджень та достатньо висвітлені в опублікованих наукових працях. Аспіранткою проведена статистична обробка отриманих

даних із використанням загальноприйнятих методів варіаційної статистики та кореляційного аналізу.

Наведене свідчить, що отримані результати, наукові положення та висновки дисертаційного дослідження є обґрунтованими та вірогідними.

7. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Автором визначено напрямок роботи, сформульовано мету та завдання дослідження, проведено інформаційно-патентний пошук, відібрана і проаналізована наукова література за темою дисертації, самостійно проведені всі клінічні обстеження, що задокументовано в первинній документації. Здобувачем самостійно написані усі розділи дисертації, узагальнено та проаналізовано отримані результати, проведена їх статистична обробка. Постановку наукового завдання, формулювання ідеї роботи і висновків автор здійснила разом із науковим керівником.

Автором самостійно та за співавторства підготовлено наукові публікації. У цих працях їй належить фактичний матеріал і основний творчий доробок. Ідеї та розробки співавторів наукових праць здобувач не використовувала в дисертації.

8. Кількість наукових публікацій за темою дисертації; повнота опублікування результатів дисертації; особистий внесок здобувача до наукових публікацій, опублікованих зі співавторами. За результатами дисертаційного дослідження здобувачем опубліковано 5 статей у наукових фахових виданнях, у тому числі 1 – у журналі, що цитується в наукометричній базі Scopus, 15 тез доповідей у матеріалах наукових форумів (із них 2 – закордонні), отримано 1 патент України на корисну модель. Результати даної роботи апробовані на наукових форумах різного рівня, як вітчизняних, так і закордонних. Сукупність усіх публікацій (21 наукова праця) повною мірою відображає викладені в дисертації результати дослідження.

Наукові праці, в яких опубліковані основні результати дослідження:

1. Годованець ОІ, Котельбан АВ, Гринкевич ЛГ, Романюк ДГ, Бучинська АЮ. Чинники ризику розвитку захворювань твердих тканин зубів у дітей. Сучасний стан питання. Медицина сьогодні і завтра. 2019;4(85):102-10. *(Дисертант опрацювала літературу та узагальнила результати. Співавтор професор ОІ Годованець та доцент АВ Котельбан надавали консультативну допомогу, аспірант ДГ Романюк та студент АЮ Бучинська підготували матеріал до друку).*
2. Годованець ОІ, Гринкевич ЛГ. Prevention of dental caries in children by 3 years of age. Клінічна стоматологія. 2020;3(32):48-53. *(Дисертант провела обстеження хворих, клінічні дослідження, опрацювала та узагальнила одержані результати, підготувала матеріал до друку. Співавтор професор ОІ Годованець надала консультативну допомогу).*
3. Godovanets OI, Kotelban AV, Hrynkevych LG, Romaniuk DG. Potential Effectiveness of Poly-Vitamins and Probiotics among Preschool Children Living within Iodine Deficiency Territory to Caries Prevention. *Pesquisa Brasileira em Odontopediatria e Clinica Integrada*. 2021;21:e0167. DOI : [10.1590/pboci.2021.028](https://doi.org/10.1590/pboci.2021.028). *(Дисертант провела огляд літератури, обстеження та лікування хворих. Співавтори професор ОІ Годованець та доцент АВ Котельбан надали консультативну допомогу, аспірант ДГ Романюк опрацювала та узагальнила результати і підготувала матеріал до друку).*
4. Гринкевич ЛГ. Оцінка чинників ризику розвитку раннього дитячого карієсу в дітей за даними анкетування батьків. Клінічна стоматологія. 2021;2(35):48-53.
5. Годованець ОІ, Котельбан АВ, Гринкевич ЛГ. Поширеність та інтенсивність раннього дитячого карієсу в дітей Буковини. Вісник стоматології. 2021;2(115):59-62. *(Дисертант провела обстеження хворих, клінічні дослідження, підготувала матеріал до друку).*

Співавтор професор ОІ Годованець надала консультативну допомогу, доцент Котельбан АВ опрацювала та узагальнила одержані результати).

Наукові праці, які засвідчують апробацію результатів дослідження:

1. Годованець ОІ, Гринкевич ЛГ, Романюк ДГ. Стан твердих тканин зубів у дітей Буковини. International research and practice conference «Paragraphs in Medicine». Lublin, Republic of Poland; 2017 march 9; Lublin, 2017. P. 64-5. *(Дисертант узагальнила результати та підготувала матеріал до друку. Співавтор професор ОІ Годованець надала консультативну допомогу, аспірант ДГ Романюк провела огляд літератури, обстеження хворих).*
2. Годованець ОІ, Гринкевич ЛГ, Романюк ДГ. Загальна корекція карієсу зубів у дітей за умов йододефіциту. Бабенківські читання присвячена пам'яті Г.О. Бабенка. В: Рожко ММ, редактор. Матеріали науково-практичної конференції; 2017 жовт 26-27; Івано-Франківськ. Івано-Франківськ, 2017. С. 34. *(Дисертант провела огляд літератури, обстеження хворих. Співавтор професор ОІ Годованець надала консультативну допомогу, аспірант ДГ Романюк узагальнила результати та підготувала матеріал до друку).*
3. Гринкевич ЛГ. Постнатальна профілактика карієса зубів у дітей з урахуванням мікроелементного забезпечення організму. XVI multi-profile medical conference «International standards of clinical practice». Chakvi, Georgia, 16-23 July, 2017.
4. Годованець ОІ, Романюк ДГ, Гринкевич ЛГ. Профілактика карієсу зубів у дітей з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму. В: Бойчук ТМ, редактор. Матеріали 99-ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»; 2018 лют 12,14,19; Чернівці. Чернівці: Медуніверситет, 2018. С. 246-7. *(Дисертант узагальнила результати та підготувала матеріал до*

- друку. Співавтор професор ОІ Годованець надала консультативну допомогу, аспірант ДГ Романюк провела огляд літератури, обстеження хворих).*
5. Годованець ОІ, Гринкевич ЛГ. Профілактика та лікування карієсу зубів у дітей залежно від біогеохімічного регіону проживання. В: Бойчук ТМ, редактор. Матеріали 100-ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет» присвячена 75-річчю БДМУ; 2019 лют 11,13,18; Чернівці. Чернівці, 2019. С. 367. *(Дисертант провела обстеження хворих, опрацювала та узагальнила одержані результати, підготувала матеріал до друку. Співавтор професор ОІ Годованець надала консультативну допомогу).*
  6. Гринкевич ЛГ. Антенатальні чинники виникнення карієсу тимчасових зубів у дітей. В: Бойчук ТМ, редактор. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Перинатальна медицина в Україні: проблеми, досягнення, пріоритети» (присвячена пам'яті вчителя – професора Михайленка Омеляна Трохимовича) м. Чернівці; 2019 лют 21-22; Чернівці. Чернівці, 2019. С. 96.
  7. Гринкевич ЛГ. The role of trace elements supply of a child organism in the development of dental caries. В: Бойчук ТМ, редактор. Матеріали Науково-практичної конференції з міжнародною участю «Взаємоінтеграція теорії та практики в сучасній стоматології»; 2019 трав 16-17; Чернівці. Чернівці, 2019. С. 5.
  8. Годованець ОІ, Гринкевич ЛГ. Профілактика та лікування карієсу зубів залежно від макро- та мікроелементного забезпечення організму дитини. В: Корда М, редактор. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Ternopil Dental Summit»; 2019 трав 23-24; Тернопіль. Тернопіль: ТДМУ «Укрмедкнига»; 2019. С. 58. *(Дисертант провела обстеження хворих, опрацювала та узагальнила*

одержані результати, підготувала матеріал до друку. Співавтор професор ОІ Годованець надала консультативну допомогу).

9. Гринкевич ЛГ, Гуменюк МТ. Сучасні предмети догляду за ротовою порожниною, методики чищення зубів у дорослих та дітей. В: Бойчук ТМ, редактор. Конгресу студентів і молодих учених, ВІМСО 2019; 2019 квіт 2-5; Чернівці. Чернівці: БДМУ, 2020. С. 382. *(Дисертант провела обстеження хворих, опрацювала та узагальнила одержані результати, підготувала матеріал до друку. Співавтор студент МТ Гуменюк підготував матеріал до друку).*
10. Гринкевич ЛГ. Мікроелементний та макроелементний склад організму дітей, які проживають на Буковині. В: Бойчук ТМ, редактор. Матеріали 101-ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»; 2020 лют 10,12,17; Чернівці. Чернівці, 2020. С. 275.
11. Гринкевич ЛГ, Лаюк ДІ. Використання принципів комплексного лікування декомпенсованої форми раннього дитячого карієсу у дітей. В: Бойчук ТМ, редактор. Конгресу студентів і молодих учених, ВІМСО 2020; 2020 квіт 7-18; Чернівці. Чернівці: БДМУ, 2020. С. 417. *(Дисертант провела обстеження хворих, опрацювала та узагальнила одержані результати. Співавтор студент ДІ Лаюк підготувала матеріал до друку).*
12. Гринкевич ЛГ. Сучасні тенденції лікувально-профілактичних програм карієсу зубів у дітей. В: Бойчук ТМ, редактор. Матеріали Науково-практичної конференції з міжнародною участю «Сучасні аспекти теоретичної та практичної стоматології»; 2020 трав 4-5; Чернівці. Чернівці, 2020. С. 75-6.
13. Гринкевич ЛГ. Ефективність профілактики раннього дитячого карієсу. В: Ждан ВМ, редактор. Матеріали науково-практичної конференції молодих учених «Медична наука в практику охорони здоров'я; 2020 лист 27; Полтава. Полтава, 2020. С 43.

14. Гринкевич ЛГ. Профілактика раннього дитячого віку на Північній Буковині. В: Бойчук ТМ, редактор. Матеріали 102-ої підсумкова наукова конференція професорсько-викладацького персоналу ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»; 2021 лют 08, 10, 15; Чернівці. Чернівці, 2021. С. 332.
15. Гринкевич ЛГ. Features of trace elements composition of the organism of children from Bukovina. 9 міжнародна стоматологічна конференція студентів та молодих вчених на базі стоматологічного факультету УжНУ. м. Ужгород, 20-21 березня 2021. С 209-10.

Наукові праці, які додатково відображають результати дисертації:

1. Патент на корисну модель № 145873 (Україна), МПК (2021/01); А61К 35/00; А61К 35/74 (2015.01); А61К 33/00; А61К 9/20 (2006.01); А61Р 1/02 (2006.01). Спосіб профілактики карієсу у дітей раннього віку. Годованець ОІ, Котельбан АВ, Гринкевич ЛГ, Романюк ДГ. винахідники; заявник і патентовл. ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет». № заявки и 2020 04770 БДМУ; заявл. 27.07.2020; опубл. 06.01.2021, Бюл. № 1. 3 с. *(Дисертантом зібрано та опрацьовано матеріал, сформульовано заявку та формулу патенту, підготовлено до друку, аспірант ДГ Романюк допомагала в оформленні патенту. Співавтори професор ОІ Годованець та доцент АВ Котельбан надали консультативну допомогу).*

Результати дисертаційної роботи повністю висвітлені в опублікованих працях, які за змістом відповідають їй і в сукупності дозволяють дістати цілісне враження про виконану роботу. Особистий внесок здобувача в праці, опубліковані зі співавторами, є основним.

9. Відсутність порушення академічної доброчесності в дисертаційній роботі. Комісія Буковинського державного медичного університету (голова комісії, д.мед.н., професор Булик Р.Є.; відповідальний за перевірку робіт клінічного профілю, д.мед.н., професор Гринчук Ф.В.)

провела первинну експертизу на наявність плагіату в дисертаційній роботі Гринкевич Л.Г. на тему «Обґрунтування методів профілактики карієсу зубів у період формування тимчасового прикусу з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму дитини» за допомогою програмного забезпечення «Antiplagiarism». Перевірка засвідчила унікальність (оригінальність) текстових даних у поданій роботі (97 %), що дозволяє стверджувати відсутність порушень академічної доброчесності в дисертаційній роботі в контексті літературних посилань щодо інших публікацій та інтернет-ресурсів.

10. Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення.

Принципових недоліків щодо змісту і оформлення дисертації Гринкевич Л.Г. на тему «Обґрунтування методів профілактики карієсу зубів у період формування тимчасового прикусу з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму дитини» немає. Окремі технічні та стилістичні зауваження не носять принципового характеру та не знижують наукової цінності роботи. Основні наукові положення та висновки автора не підлягають сумніву.

11. Відповідність дисертації п.10 «Вимоги до рівня наукової кваліфікаційної роботи» Постанови Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 року №167 «ПОРЯДКУ проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії».

Дисертація побудована відповідно до сучасних вимог до оформлення дисертацій, затверджених Наказом МОН України № 40 від 12 січня 2017 року та Постанови Кабінету Міністрів України № 167 від 06.03.2019 року «Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії». Матеріали дисертаційної роботи викладені на 224 сторінках друкованого тексту. Дисертація складається зі вступу, огляду літератури, матеріалу і методів дослідження, трьох розділів власних досліджень, їх аналізу та узагальнення, висновків, списку використаної літератури, який включає 284

джерела, та додатків. Мова дисертації – українська. Дисертаційна робота ілюстрована 27 рисунками та 47 таблицями.

Дисертаційна робота Гринкевич Л.Г. на тему «Обґрунтування методів профілактики карієсу зубів у період формування тимчасового прикусу з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму дитини» є завершеною самостійною кваліфікаційною науковою працею, що містить теоретичне узагальнення та нове вирішення актуального наукового завдання в галузі медичних наук – стоматологія, яке полягає в підвищенні ефективності профілактики карієсу зубів у дітей у період становлення тимчасового прикусу.

Висновок

За актуальністю теми, методичним рівнем виконаних досліджень, науковою новизною, теоретичним та практичним значенням, повнотою опублікування результатів дисертації, а також оригінальністю текстових даних (відсутністю порушення академічної доброчесності) робота Гринкевич Людмили Георгіївни «Обґрунтування методів профілактики карієсу зубів у період формування тимчасового прикусу з урахуванням макро- і мікроелементного забезпечення організму дитини» відповідає п.10 «Вимог до рівня наукової кваліфікаційної роботи», «ПОРЯДКУ проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 року № 167, щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 221 – Стоматологія, спеціалізацією 14.01.22 – Стоматологія. Дисертація апробована на фаховому семінарі та рекомендована до офіційного захисту.

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Комісія рекомендує Ректору Буковинського державного медичного університету клопотати перед МОН України про утворення спеціалізованої Вченої ради для проведення захисту дисертації Гринкевич Людмили Георгіївни у складі:

Голова: доктор медичних наук, професор Беліков Олександр Борисович, завідувач кафедри ортопедичної стоматології Буковинського державного медичного університету МОЗ України, м. Чернівці.

Опоненти:

Доктор медичних наук, професор Деньга Оксана Василівна, завідувач відділу епідеміології та профілактики основних стоматологічних захворювань, дитячої стоматології та ортодонтії ДУ «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії НАМН України», м. Одеса.

Доктор медичних наук, професор Ковач Ілона Василівна, завідувач кафедри дитячої стоматології Дніпропетровського державного медичного університету, м. Дніпро.

Рецензенти:

Доктор медичних наук, доцент Батіг Віктор Маркіянович, завідувач кафедри терапевтичної стоматології Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці.

Кандидат медичних наук, доцент Бамбуляк Андрій Васильович, доцент кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Буковинського державного медичного університету, м. Чернівці.

Керівник структурного підрозділу,
проректор з наукової роботи,
д.мед.н., професор

О.І. Івашук

Рецензенти:

завідувач кафедри терапевтичної стоматології
д.мед.н., доцент

В.М. Батіг

доцент кафедри хірургічної стоматології
та щелепно-лицевої хірургії,
к.мед.н., доцент

А.В. Бамбуляк